

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ลักษณะแผนสามปี

แผนพัฒนาสามปี เป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติโดยมีหลักคิดที่ว่า ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาหนึ่ง ๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่งจะมีโครงการ/กิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งโครงการ/กิจกรรมที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ต้องการในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งจะมีผลต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และวิสัยทัศน์ในที่สุด นอกจากนั้นแผนพัฒนาสามปีเป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้การวางแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำโครงการ/กิจกรรมจากแผนพัฒนาสามปีในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีไปจัดทำงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบ และผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒. วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนสามปี

๒.๑ เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมาย การวางแผนทุกครั้งจะมีจุดหมายปลายทาง เพื่อให้องค์กรบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การกำหนดจุดมุ่งหมายจึงเป็นงานขั้นแรกของการวางแผน ถ้าจุดมุ่งหมายที่กำหนดมีความแจ่มชัดก็จะช่วยให้การบริหารแผนมีทิศทางมุ่งตรงไปยังจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างสะดวก และเกิดผลดี

๒.๒ ประหยัด การวางแผนเกี่ยวข้องกับการใช้สติปัญญาเพื่อคิดวิธีการให้องค์กรบรรลุถึงประสิทธิภาพ เป็นการให้งานในฝ่ายต่าง ๆ มีการประสานงานกันดี กิจกรรมที่ดำเนินมีความต่อเนื่องกัน ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบในงานต่าง ๆ ที่ทำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า นับว่าเป็นการลดต้นทุนที่ดีก่อให้เกิดการประหยัดแก่องค์กร

๒.๓ เป็นเกณฑ์ในการควบคุม การวางแผนช่วยให้ผู้บริหารได้กำหนดหน้าที่การควบคุมขึ้น ทั้งนี้เพราะการวางแผน และการควบคุมเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออกเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการคู่กันอาศัยซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ถ้าไม่มีการวางแผนก็ไม่สามารถมีการควบคุม กล่าวได้ว่าแผนกำหนดจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการปฏิบัติงานในหน้าที่การควบคุม

๒.๔ ลดความไม่แน่นอน การวางแผนช่วยลดความไม่แน่นอนในอนาคตลง เพราะการวางแผนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคตการวางแผนที่มีประสิทธิเป็นผลมาจากการวิเคราะห์พื้นฐานของข้อเท็จจริงที่ปรากฏขึ้นแล้วทำการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตและได้หาแนวทางพิจารณาป้องกันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไว้แล้ว

๓. ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการจัดทำแผนที่ถอดออกมาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนา เป้าประสงค์และโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา ตามพันธกิจ ที่ต่อวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ และเพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาให้ประชาชนในมิติของพื้นที่ การจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีขั้นตอนการจัดทำ ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ : คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับคณะผู้บริหารท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นพร้อมส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องรวมถึงองค์กรภาคประชาชน และภาคธุรกิจเอกชนบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นและรับทราบปัญหา ความต้องการของประชาชน

หากมีการประชุมประชาคมที่จัดขึ้นโดยการส่งเสริม สนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่บูรณาการทุกภาคส่วน เพื่อดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านในกรณีหมู่บ้านหรือดำเนินการจัดทำแผนชุมชนในชุมชนเพื่อให้ได้มา ซึ่งข้อมูลปัญหาความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชน ตำบลแล้ว **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจไม่จำเป็นต้องดำเนินการจัดประชุมประชาคมให้เกิดความเข้าใจกันได้** และให้คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น นำแผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนชุมชน ที่ได้จากการประชุมประชาคมมาประกอบในการพิจารณาดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการและแก้ปัญหาของประชาชนในท้องถิ่นได้

ให้สำนัก/กอง/ส่วนที่มีหน้าที่ในการพัฒนาชุมชนส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการจัดทำทบทวนและปรับปรุงแผนชุมชน แผนพัฒนาหมู่บ้าน โดยดำเนินการให้ครบทุกชุมชนหมู่บ้าน และนำแผนชุมชน แผนพัฒนาหมู่บ้านมาเป็นส่วนประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ ๒ : สำนัก/กอง/ส่วนที่มีหน้าที่จัดทำแผนทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลที่ได้พร้อมข้อมูลจากสำนัก/กอง/ส่วนอื่นๆ และนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เพื่อเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พิจารณาส่งให้คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นยกร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ ๓ : คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบัญชีโครงการพัฒนาที่ต้องประสานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จะเสนอคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ เพื่อประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อพิจารณาให้ความชอบ

ขั้นตอนที่ ๔ : คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบัญชีโครงการที่ต้องประสานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วนำเสนอนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ ๕ : ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเสนอบัญชีโครงการพัฒนาที่ต้องประสานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอเพื่อประสานแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

๔. ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

การจัดทำแผนพัฒนาสามปี เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณาอย่างรอบคอบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยง และส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงาน และใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด

ทรัพยากรการบริหาร โดยทั่วไปประกอบด้วย

๕ เงิน ทั้งเงินงบประมาณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง และแหล่งงบประมาณภายนอก รวมทั้งมาตรการประหยัดงบประมาณรายจ่ายด้วย

๖ คน ซึ่งหมายความรวมถึงแต่ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ซึ่งจะมีความแตกต่างหลากหลายทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องนำศักยภาพของกำลังคนเหล่านั้นมาใช้ รวมทั้งต้องพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และถ้าพิจารณาในความหมายอย่างกว้าง และอาจหมายความรวมถึงประชาชนในท้องถิ่นซึ่งจะมีส่วนในการพัฒนาท้องถิ่นด้วย

๗ วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง เครื่องจักร รวมทั้งอาคารสถานที่ที่จะสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาสูงสุด โดยมีการและพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ให้มีความทันสมัย เพื่อรองรับความก้าวหน้าของสังคมโดยส่วนรวมได้อย่างเท่ากัน และใช้วัสดุอุปกรณ์ดังกล่าวอย่างเต็มศักยภาพ

๘ การบริหารจัดการ เป็นสิ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนทรัพยากรทั้งสามประการข้างต้นให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีสภาพการพัฒนายั่งยืน การบริหารจัดการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องศึกษา และนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
